

บานเย็น แม่นปิ่น 2556: บทบาทของผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์กับการนำเสนอข่าวทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปรินญาวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (การบริหารทรัพยากรป่าไม้และสิ่งแวดล้อม) สาขาวิชาการบริหารทรัพยากรป่าไม้และสิ่งแวดล้อม คณะวนศาสตร์ อาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์หลัก: ผู้ช่วยศาสตราจารย์กิติชัย รัตน์ะ, ปร.ด. 115 หน้า

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาการให้ความสำคัญต่อการนำเสนอข่าวทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของหนังสือพิมพ์ บทบาทของผู้สื่อข่าวในการนำเสนอข่าวและปัจจัยที่มีผลต่อบทบาทการนำเสนอข่าว โดยการศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ข้อมูลข่าวสิ่งแวดล้อมจากหนังสือพิมพ์ 5 ฉบับ คือ ไทยรัฐ เดลินิวส์ คม ชัด ลึก ข่าวสด และมติชน ระยะเวลา 1 ปี ระหว่างเดือนมีนาคมปี 2552-กุมภาพันธ์ 2553 การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกจากผู้สื่อข่าวด้านสิ่งแวดล้อม 10 คนและผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้อง 9 คน และการใช้แบบสอบถามกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นบุคลากรที่สังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำนวน 392 ราย ด้วยการทดสอบสมมติฐาน ใช้ ค่าสถิติที (t-test) ใช้ค่าสถิติเอฟ (F-test) โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติไว้ที่ 0.05

ผลการศึกษาพบว่าหนังสือพิมพ์ทั้ง 5 หัวขบวนมีการนำเสนอข่าวทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรวมทั้งสิ้น 1,825 ฉบับ พบว่านำเสนอข่าวจำนวน 1,270 ข่าว หนังสือพิมพ์มติชนนำเสนอข่าวมากที่สุด ส่วนใหญ่เป็นการนำเสนอข่าวด้านทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่ามากที่สุด ส่วนทิศทางการเสนอข่าวส่วนใหญ่เป็นข่าวในเชิงลบ ซึ่งทำให้เห็นว่าขณะนั้นเกิดปัญหาความสิ่งแวดล้อมมากกว่าการพัฒนาส่งเสริมและอนุรักษ์ และห้วงเวลาที่มีการนำเสนอข่าวมากที่สุดคือช่วงที่เกิดเหตุการณ์ที่กระทบกับสิ่งแวดล้อมโดยตรง ส่วนช่วงเวลาที่มีการนำเสนอข่าวที่น้อยที่สุดคือช่วงเวลาที่เกิดเหตุการณ์อื่น ๆ ที่น่าสนใจ เช่น สถานการณ์การเมือง สำหรับผู้สื่อข่าวพบว่ามีปัญหาในการนำเสนอข่าวในหลายประเด็น ได้แก่ หน่วยงานต้นสังกัดไม่ยินยอมในการนำเสนอข่าว เข้าถึงแหล่งข้อมูลได้ยากและไม่มีความชัดเจน ส่วนผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่มองว่าการนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์นั้นผู้สื่อข่าวยังมีปัญหาด้านความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมที่ยังไม่เพียงพอ และขาดจิตสำนึกและความมุ่งมั่นในการนำเสนอข่าว

บุคลากรกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่มีความสนใจในนำเสนอข่าวคือกลุ่มบุคลากรที่มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าขึ้น ระยะเวลาการทำงานมากกว่า 5-10 ปี อัตรารายเดือน 15,000-20,000 บาท ไม่มีความคิดที่จะย้ายงาน เนื่องจาก เป็นงานที่ทำขายและต้องใช้ความสามารถสูง ยึดมั่นในความซื่อสัตย์ สุจริตและมีคุณธรรม จริยธรรมในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ได้ปฏิบัติงานในงานการอนุรักษ์ คุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศ ได้รับความยกย่อง เชิดชูจากสังคม ซึ่งได้รับข่าวสารจากหนังสือพิมพ์มากที่สุด ได้รับข่าวสิ่งแวดล้อมจากการอ่านข่าวสิ่งแวดล้อม โดยสนใจ ข่าวอากาศ/ฝุ่นละอองมากที่สุด เหตุผลที่สนใจข่าวสิ่งแวดล้อมเนื่องจากเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานและได้รับมอบหมายจากหัวหน้างาน โดยมีความถี่ในการรับข่าวสารมาก และสื่อสิ่งพิมพ์อื่นๆ ที่สนใจติดตามข่าวสารคือนิตยสารเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม แผ่นพับ/โปสเตอร์ที่มีการพิมพ์เผยแพร่และ จดหมายข่าว